

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Sátori és Lutter Ügyvédi Iroda (**felperesi képviselő címe**; ügyintéző: dr. Lutter István ügyvéd) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek, valamint a felperes pernyertessége érdekében beavatkozó a Sátori és Lutter Ügyvédi Iroda (**beavatkozó képviselőjének címe**., ügyintéző: dr. Sátori Anna ügyvéd) által képviselt Felperesi beavatkozó (**beavatkozó címe**) beavatkozónak, dr. Szilágyi Ferenc ügyvéd (**I. r. alperesi képviselő címe**) és az S.B.G. & K. Budapesti Ügyvédi Iroda (**I. r. alperesi képviselő címe**.; ügyintéző: dr. Szamosi Katalin ügyvéd) által képviselt **I. rendű alperes neve** (korábbi neve: ..., **I. rendű alperes címe**) I. rendű, az **II. r. alperes felszámolója** (...) felszámoló által képviselt **II. RENDŰ ALPERES NEVE** (II.rendű alperes címe) II. rendű és dr. Székely Péter ügyvéd (**III. r. alperesi képviselő címe**) által képviselt **III. rendű alperes neve** (**III. rendű alperes címe**) III. rendű, valamint Dr. Szabó János Ügyvédi Iroda (**IV. r. alperesi képviselő címe**; ügyintéző: dr. Szabó János ügyvéd) által képviselt **IV. rendű alperes neve** (**IV. rendű alperes címe**) IV. rendű alperesek ellen 387.780.000 Ft és járulékai megfizetése iránt indított perében a Fejér Megyei Bíróság 2009. március 30. napján kelt 14.G. 40.160/2006/88. számú ítélete ellen a felperes és I.r. alperes fellebbezése folytán a 2010. február 4. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

ítéletet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja.

Ennek megfelelően az I. r. alperes által felperesnek fizetendő tőkeösszeg mértékét 55.861.200 Ft-ra (ötvenötmillió-nyolcszázhatvanegyezer-kettőszáz forintra) leszállítja, és kötelezi a III. r. alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 101.074.047 Ft-ot (százegymillió-hetvennégyezer-negyvenhét forintot)

és ezen összeg után 1997. január 17. napjától 2001. december 31. napjáig terjedő időszakra évi 20%, 2002. január 1. napjától 2004. december 31. napjáig terjedő időszakra évi 11%, 2005. január 1. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot.

A II. rendű alperes vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és a pert megszünteti.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy 833.000 Ft (nyolcszázharminchétezer forint), I. rendű alperest, hogy 1.250.000 Ft (egymillió-kettőszázötvenezer forint), III. rendű alperest 417.000 Ft (négy százötvenhétezer forint) feljegyzett illetéket fizessen meg az államnak külön felhívásra.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 1.794.000 Ft (egymillió-hétszázkilencvennégyezer forint) első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi a III. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 2.000.000 Ft (kettőmillió forint) első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az irányadó tényállás szerint az Állami Vagyonügynökség Igazgatótanácsa (ÁVÜ) privatizációs pályázat eredményeként 1995. augusztus 21-én az **felperes jogelődje**-ben fennálló 387.787.000 Ft névértékű üzletrészt eladta az **TULAJDONOS1.**, a **tulajdonos2** és magánszemélyek részére. A vevők a vételárat részben készpénzben, részben kárpótlási jeggyel fizették; a kárpótlási jegy 20%-os vételárára és a kifizetésnél figyelembe vett 174,2%-os beszámítás árára tekintettel a vevők 170 M Ft összeget használtak fel az üzletrész megvásárlására.

Az **felperes jogelődje** neve 1995. október 17. napjától a **felperesre** változott.

Az **TULAJDONOS1.** tulajdonosai a perbeli időben **tag1**, **tag2**, **tag3**, **tag4**, **tag5** és **tag6** voltak.

A **I. rendű alperes**. (továbbiakban I.r. alperes) jogelődjének (...) tulajdonosai a perbeli időben - többek között - az **III. rendű alperes**. (továbbiakban III.r. alperes) és az **II. rendű alperes** (továbbiakban II.r. alperes) voltak.

A II.r. alperes. tulajdonosai a perbeli időben **tag1**, **tag2**, **tag3**, **tag4**, **tag5**, **tag6** és **tag7** voltak.

A felperes tulajdonosai a perbeli időben -többek között- az **TULAJDONOS1.** és az **III. rendű alperes.** voltak.

A kereszttulajdonlásokon túlmenően több társaságnál azonos volt az ügyvezetők személye is. 1995. szeptember 29-én a felperes mint megbízó és a III.r. alperes mint megbízott megbízási szerződést kötött komplex termelési, kereskedelmi, pénzügyi, marketing és üzletvezetési szaktanácsadás nyújtására. A megbízás felperes átfogó stratégiai jelentőségű ügyeire, témáira és szakmai területeire vonatkozott, különösen a megbízó piaci pozícióinak elemzésére, pénzügyi likviditásának kezelésére, fejlesztésére irányuló szaktanácsadásra, üzletvitelének fejlesztésére irányuló szaktanácsadásra terjedt ki. A megbízás alapján a felperes 6 M Ft + áfa havi díj megfizetésére volt köteles. A szerződés határozatlan időre szólt. A szerződést a felperes képviselőjében a cégjegyzési jogosítvánnyal nem rendelkező **alkalmazott1** és **alkalmazott2** írta alá, míg a megbízott képviselőjében **tag4** és **tag1** járt el. A megbízási szerződés létrejöttének időpontjában **tag2** és **tag5** voltak a felperes cégjegyzésre jogosult ügyvezetői.

1996. január 18-án kelt szerződés alapján a **IV. rendű alperes** (továbbiakban IV.r. alperes) 50 M Ft rövid lejáratú kölcsönt és 50 M Ft folyószámlahitelt nyújtott a felperes részére, amely folyósításra is került, illetve a folyószámlahitelt a felperes igénybe vette.

1996. január 5-én (1996. decemberi taggyűlési felhatalmazás alapján) a felperes 41 M Ft tőketartalékát ellenérték nélkül véglegesen átengedte a II.r. alperes részére. A taggyűlésen jelenlévő **tag2** és **tag5** nem tájékoztatták a tulajdonosokat a felperes pénzügyi helyzetéről. A tőketartalék átadására 1996. januárjában, részben a felvett bankkölcsönből került sor.

Az **TULAJDONOS1.** az üzletrészt 1995. december 28-án 265 M Ft értéken eladta a III.r. alperesnek, aki így 99,97%-os tulajdoni részesedést szerzett felperes vagyonában.

1996. január 19-én felperes vételi jogot alapító megállapodást kötött a tulajdonában álló ... úti ingatlanra I. rendű alperessel, mivel I.r. alperes készfizető kezességet vállalt a felperes által felvett összesen 100 M Ft bankkölcsön visszafizetésére. A szerződés értelmében a vételi jog jogosultja vételi jogát akkor gyakorolhatja, ha felperes az ingatlan tulajdonosa a bankkal szembeni két kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségének esedékességgkor nem tesz maradéktalanul eleget, vagy bármilyen okból felmondja a bank a szerződést, illetve beáll a vételi jog jogosultjának helytállási kötelezettsége, illetve felperes gazdálkodási helyzetének romlása miatt várhatóan nem képes esedékességgkor a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségei teljesítésére. Az ingatlan vételárát a felek 105 M Ft-ban állapították meg.

Ugyanezen a napon felperes és I.r. alperes vételi jogot kötöttek a felperes tulajdonában álló ingóságokra is 20 M Ft összegben. A vételi jog gyakorlásának feltételei ugyanazok voltak, mint az ingatlan vételi joggal kapcsolatos szerződésben.

A IV.r. alperes a kölcsönszerződést 1996. decemberben felmondta és fizetésre hívta fel a felperest, aki nem fizetett. Az I.r. alperes a kezési szerződésből fennálló fizetési

kötelezettségének 1997. január 3. napján eleget tett és 1997. január 8-án kelt levelében bejelentette a felperesnek, hogy vételi jogával mind a két szerződés tekintetében élni kíván.

A felperes 1997. február 5. napján felhívta II.r. alperest a 41 M Ft tőketartalék visszafizetésére. A II.r. alperes 1997. április 2. napján a tőketartalék visszafizetésével kapcsolatban beszámítással élt. A beszámítás alapját képezte a III.r. alperes által engedményezett 36 M Ft meg nem fizetett megbízási díj és annak késedelmi kamatai 2,4 M Ft összegben, valamint I.r. alperes által engedményezett 2,6 M Ft bérleti díj. A felperes a követelések jogosságát elismerte, a beszámítást tudomásul vette és elfogadta.

A felperes 1997. február 27. napján felszámolási eljárást kezdeményezett önmaga ellen, a bíróság a felszámolást elrendelte, melynek kezdő időpontja 1997. július 12. napja volt. A bíróság a felperes felszámolójául a **felperes felszámolója**. jelölte ki.

A felperes 2000. március 9. napján érkezett kereseti kérelmével pert indított alperesek ellen. Többször pontosított és módosított kereseti kérelmében a megbízási szerződés nem teljesítésére tekintettel 93.700.000 Ft megbízási díj és 7.374.047 Ft késedelmi kamat visszafizetésére kérte kötelezni a III.r. alperest, arra hivatkozva, hogy a megbízási szerződés jóerkölcsbe ütközik; a tőketartalék átadására irányuló szerződés alapján 41.000.000 Ft megfizetésére kérte kötelezni a II.r. alperest kártérítés jogcímén; a vételi jogot alapító szerződésekre alapítva 280.686.700 Ft kártérítés (ingatlan érték 212.739.000 Ft, ingó érték 67.947.700 Ft) és kamat megfizetésére kérte kötelezni az I.r. alperest; 41.383.000 Ft elmaradt vagyoni előny és kamatai megfizetésére kérte kötelezni egyetemlegesen az I.r., II.r., III.r. és IV.r. alpereseket.

Másodlagos - vagylagos - kereseti kérelmében a tőketartalék átadására irányuló szerződés visszafizetéséhez kapcsolódó beszámítás semmisségének megállapításával kérte 41.000.000 Ft megfizetésére kötelezni a II.r. alperest; a vételi jogot alapító szerződések semmissége, az eredeti állapot helyreállítása alapján kérte kötelezni az I.r. alperest 280.686.700 Ft (ingatlan érték 212.739.000 Ft, ingó érték 67.947.700 Ft) és kamat megfizetésére; kérte megállapítani, hogy a felperes és IV.r. alperes között létrejött kölcsön-, és folyószámla-hitelszerződés semmis és erre tekintettel a IV.r. alperes felmondása jogellenes.

Az alperesek a kereseti kérelem elutasítását kérték. Álláspontjuk szerint a szerződések és az azokkal kapcsolatos nyilatkozatok érvényesen létrejöttek, II.r alperes a megbízási szerződést teljesítette.

A Fővárosi Ítéltábla 11.Gf.40.170/2006/7. sz. végzése hatályon kívül helyezte az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéletét és újabb eljárás lefolytatására kötelezte. A vételi jogot alapító szerződésről megállapította, hogy a tisztességesen gondolkodó emberek értékrendje által nem fogadható el, a társadalom erkölcsi rosszallását vonja maga után, ily módon nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközik és ezért semmis. A bírói gyakorlatban kialakult értelmezés szerint a jóerkölcs - polgári jogi

értelemben - a társadalom általános értékítéletét, a magánautonómiának a társadalmi közmegegyezés által meghatározott korlátait, az általánosan elvárható magatartás zsinórmértékét fejezi ki. A szerződéses szabadság nem korlátlan, a törvény nem fogadja el érvényesnek azokat a szerződéseket, amelyek nyilvánvalóan sértik az általánosan kialakult erkölcsi normát. A Ptk. jogszabályi rangra emelte azt az erkölcsi normát, hogy a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megfelelően kell eljárni a polgári jogviszonyokban, és ez a szabály már a szerződéskötéskor is irányadó. Az üzleti életben a tisztességesen gondolkodó emberek értékrendje az a mérce, amely a jóerkölcs absztrakt fogalmának meghatározásánál irányadó. [EBH 2003. 956]

Jelen perben a felperes által felvett 100 M Ft banki kölcsön - jelzálogszerződéssel lekötött - biztosítéka volt a felperes tulajdonában álló ingatlan, valamint az I.r. alperes készfizető kezesi kötelezettség vállalása is. A IV.r. alperes választása szerint elégíthette ki követelését annak esedékességekor bármelyik biztosítékból. A Ptk. 276. § (1) bekezdése értelmében a kötelezett helyett teljesítő kezesre száll a követelés az azt biztosító jogokkal együtt, így a jelzálogjog jogosultjának helyébe lép, követelését az ingatlan fedezetből kielégítheti. A felperes és I.r. alperes ezen biztos kielégítés ismeretében kötötte meg az opciós szerződést a felperes tulajdonában álló vagyontárgyakra olyan vételáron, amely szinte azonos volt az I.r. alperes által fizetett kölcsöntörlesztéssel (100 M Ft tőke + 1-2 havi kamat). A bírói gyakorlat szerint a hitelfedezeti célú opciós szerződés érvénytelen, ha a jogosult elszámolási kötelezettség, a vagyontárgy valóságos értékének számbavétele nélkül szerzi meg a fennálló követelése fejében a vagyontárgy tulajdonjogát. A felek által alkalmazott „többlepcsős” módszer eredményében azonos a hitelfedezeti opciós szerződéssel. A feleknek közös tulajdonosa volt a szerződéskötés időpontjában, és mindkét szerződő fél ügyvezetője volt **tag5**. Az I.r. alperes akkor élt a vételi jogával (1997. január 8.), amikor a felperes már fizetésképtelen volt, és egy hónapon belül felszámolási eljárást kezdeményezett önmaga ellen. Az ingatlan már nincs az I.r. alperes tulajdonában.

Az ítéltábla utasította az elsőfokú bíróságot, hogy az opciós szerződéssel érintett vagyontárgyak forgalmi értékének megállapítása céljából rendeljen ki igazságügyi szakértőt a felperes indítványára. A szakértő feladata annak megállapítása, hogy az adásvételi szerződés létrejöttének időpontjában (1997. január 8.) milyen forgalmi értékkel bírtak e vagyontárgyak. Az ily módon megállapított forgalmi érték lehet a semmis szerződés alapján történő elszámolás alapja.

A kölcsönszerződés módosításával, a kölcsön- és folyószámla szerződés felmondásával kapcsolatos kereseti kérelem vonatkozásában az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, a szerződések módosítása, felmondása nem ütközik jogszabályba.

A készfizető kezesi szerződéssel kapcsolatos kereseti kérelem vonatkozásában a taggyűlési jóváhagyás hiánya, adott ügyben a kölcsön célja, illetve a folyósított kölcsön felhasználása közötti ellentmondás a kölcsön biztosítására szolgáló készfizető kezesi szerződést nem teszi érvénytelenné.

Az ítéltábla a tőketartalék átadását is jóerkölcsbe ütközőnek minősítette, mert nyilvánvalóan nem lehet tisztességesnek, erkölcsösnek tekinteni, ha valamely társaság tulajdonosi döntés alapján a már valójában nem létező tőketartalékát véglegesen, ellenérték nélkül átadja a tulajdonosai érdekeltségi körébe tartozó másik társaság részére és a vagyonátadás az átengedő társaság gazdasági helyzetét megrendíti, és ez egyéb tényezőkkel együtt fizetéseképtelenséghez vezet.

A megbízási szerződés tekintetében felperes kérelmét részben arra alapította, hogy a megbízási szerződés jóerkölcsbe ütközik, lehetetlen szolgáltatásra irányul, alakihiányos ezért semmis.

Az adóhatóság célvizsgálatot végzett III.r. alperesnél a megbízási szerződés alapján az 1996-ban kibocsátott számlákban feltüntetett gazdasági eseményekkel kapcsolatban, és megállapította, hogy a szerződésen és teljesítésigazolásokon túlmenően további dokumentumok a III.r. alperes iratanyagában nem lelhetők fel.

Az elsőfokú bíróság által beszerzett Budapesti Igazságügyi Műszaki Könyv- és Árszakértői Intézet könyvszakértői véleménye megállapította, hogy felperes veszteségei 1996-ban folyamatosan nőttek. Nem lehetett beszerezni olyan könyvviteli nyilvántartást (havi folyamatos könyvelési anyagot) melynek alapján a felperesi társaság pénzügyi tartaléka folyamatos csökkenésének oka megállapítható lenne. A megbízási szerződéssel kapcsolatban a szakértő megállapította, nem vitatható, hogy a szerződés teljesítése során tényleges munkavégzés történt, azonban ez dokumentációk hiányában nem állapítható meg. Az alperesek által csatolt kalkulációkat, azoknak rendszertani hibái miatt elfogadhatatlannak tartotta.

A Székesfehérvári Városi Ügyészség előtt B. 568/2001. szám alatt eljárás volt folyamatban csődbüntett miatt **tag5** és társa ellen. Az eljárás során a hatóság igazságügyi könyvszakértőt rendelt ki, akinek véleményét az elsőfokú bíróság beszerezte és az eljárás anyagává tette. **szakértő neve** igazságügyi könyvszakértő megállapította, hogy az alperesek által becsatolt iratok alkalmatlanok a számlákon leszámlázott teljesítmények ellenőrzésére, a teljesítést érintő iratok nem szolgáltatnak alapot a teljesítési igazoláson feltüntetett, nem konkretizált adatok teljesítésére. Megállapította, hogy a megbízási szerződéssel kapcsolatosan leszámlázott teljesítések nem ellenőrizhetők, nem különíthetők el a felperes ügyvezetőinek és saját apparátusának tevékenységétől. Hangsúlyozta, hogy az 1995. augusztus 21. és 1997. június 12-e között eltelt időszakra vonatkozóan a könyvvizsgáló által hitelesített mérlegadatokon kívül más, teljes körű információ nem áll rendelkezésre.

Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság által meghallgatott valamennyi tanú érdekeltnek tekintendő, mivel részben a felperes ügyvezetői voltak, részben ők teljesítették a megbízást a III.r. alperes alkalmazottjaként, vagy megbízottjaként, részben a megbízás teljesítését igazolták a felperes részéről. A perben csatolt teljesítés-igazolások csupán könyvviteli bizonylatnak tekintendők, melyek alapján a megbízási díj kifizetése megtörtént. Ezen okiratok önmagukban nem tekintendők olyan bizonyítéknak, melyek a teljesítés tényét megalapoznák.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság igazságügyi ingatlan és ingó szakértőt rendelt ki, akik megállapították a vételi joggal érintett vagyontárgyak szerződéskori értékét. Igazságügyi szakértő vizsgálta a megbízási szerződés teljesítését.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az I.r. alperest 66.568.200 Ft tőke és 1997. január 17. napjától járó annak kamatai megfizetésére, ezt meghaladóan a felperes kereseteit elutasította. Kötelezte az I.r. alperest, fizessen meg az államnak külön felhívásra 775.000 Ft eljárási illetéket, a felperesnek 182.715 Ft perköltséget. Kötelezte a felperest, fizessen meg az államnak külön felhívásra 775.000 Ft illetéket II.r., III.r. alpereseknek személyenként 1.000.000 Ft + ÁFA, IV.r. alperesnek 1.600.000 Ft + ÁFA összegű ügyvédi munkadíjat 15 napon belül.

A bíróság határozatát azzal indokolta, hogy a megbízási szerződés érvényesen létrejött. A képviseleti jogosultság tekintetében megállapította, hogy a felperes képviseletében eljáró **alkalmazott1** és **alkalmazott2** általi aláírást a felperes ügyvezetői és tulajdonosai jóváhagyták, ők szorgalmazták a szerződés megkötését. A szerződés a taggyűlés jóváhagyása nélkül is létrejött, a hozzájárulás hiánya csak az ügyvezető társasággal szembeni esetleges felelősségét vetheti fel. A szerződés tényleges teljesítésével kapcsolatban - az első bírósági eljárásban meghallgatott - **alkalmazott1**, **alkalmazott2**, **tag5**, **tag2**, **tag1**, **tag4**, **tag6**, **tag3**, **tag7** tanúk vallomásának részletes ismertetésével megállapította, hogy a szerződés III.r. alperes részéről teljesítésre került. Kifejtette, hogy **szakértő2** igazságügyi szakértő szakvéleménye is alátámasztotta, hogy a szerződés teljesítése során III.r. alperes részéről végeztek tevékenységet, a teljesítés tényét a szakértő sem vitatta. A megismételt eljárásban kirendelt **szakértő3** igazságügyi szakértő a III.r alperes tevékenységének eredménytelensége miatt a megbízási díj összegét 1.869.000 Ft-ban állapította meg. Azonban az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló dokumentumok és az első eljárásban meghallgatott tanúk vallomása alapján azt állapította meg, hogy a szerződés teljesítésre került. Erre tekintettel utasította el a bíróság a III.r. alperessel szembeni keresetet.

A tőketartalék átadásával kapcsolatosan az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az ítéletábla végzése szerint a szerződés jóerkölcsbe ütközik, így semmis. A felperes kérelmét azonban alaptalannak találta, mert a III.r. alperes beszámítással visszafizette a teljes összeget az érvényesen létrejött megbízási szerződés alapján.

A vételi jogot alapító szerződések vonatkozásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az ítéletábla végzése szerint a szerződés jóerkölcsbe ütközik, semmis, ezért az eredeti állapot helyre állításának van helye. Igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő a perbeni ingatlant 1996 januári értékét 103.000.000 Ft-ban állapította meg. Az ingószakértők az értékesített ingóságok értékét 23.199.700 Ft-ban, és 45.368.500 Ft-ban állapították meg. Így összesen 171.568.200 Ft értéket képviseltek a vételi joggal átadott vagyontárgyak. Az I.r. alperes 105.000.000 Ft-ot kifizetett, amikor a vételi joggal élt, ezért a különbözet, 66.568.200 Ft megfizetésére kötelezte az elsőfokú bíróság, mivel a természetbeni helyreállításra nincs lehetőség.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kölcsön-, és hitelszerződések, azok módosítása, felmondása nem ütközik jogszabályba, illetve nem okozott kárt a felperesnek. A felperes erre irányuló kereseti kérelme ezért alaptalan.

Az ítélet ellen a felperes és I.r. alperes élt fellebbezéssel.

A felperes a fellebbezésében az elsőfokú határozat megváltoztatását kérte és kereseti kérelmének megfelelő ítéletet.

A megbízási szerződés vonatkozásában sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a szerződés semmisségére irányuló kereseti kérelmének elutasítását nem indokolta. Előadta, hogy a számviteli törvény szerint a költséget ott kell elszámolni, ahol az felmerült. A holding felperes nem termelt, részére a szerződésben kikötött tanácsok szükségtelenek voltak. A tanácsadók húsipari ismeretekkel nem rendelkeztek, alkalmatlanok voltak tanácsadásra. Hivatkozott a BH 2004.141. sz. eseti döntésre, mely szerint jóerkölcsbe ütközik az a vállalkozói szerződés, amelyben a vállalkozó olyan kötelezettséget vállal, amelynek teljesítésére nem képes, és tevékenység kifejtése nélkül kíván a vállalkozói és alvállalkozói díj különbözetéhez jutni. Kifejtette, hogy a szerződés részben jogi munka elvégzésére is irányult, melyet gazdasági társaság nem végezhet. Hangsúlyozta, hogy a szerződést teljesítő személyek mind a felperes, mind az II.r. alperes nevében eljárak. Hivatkozott a BH1998.138. sz. határozatra, mely szerint az a szerződés, ahol a két szerződő fél képviselője azonos személy, a jóerkölcsbe ütközik, semmis. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a tanúvallomásokat érdektelenként vette figyelembe annak ellenére, hogy a tanúk többsége tulajdonos és/vagy ügyvezető volt a perbeli társaságokban és ezekre a tanúvallomásokra alapította elutasító ítéletét az okiratokkal, szakértői véleményekkel szemben.

A vételi jogot alapító szerződések vonatkozásában kérte **szakértő neve** korábbi szakvéleménye alapján megállapítani az ingatlan piaci értékét, elfogadhatatlannak tartotta az **szakértő**4. szakvéleményét. Sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság nem oldotta fel az ingatlan szakértői vélemények ellentmondását. Kifejtette, az eredeti állapot helyreállítása során nincs helye beszámításnak, az I.r. alperes által kifizetett 105.000.000 Ft nem számítható be, mivel a felperes felszámolás alatt áll, és a reá vonatkozó hatályos csődtörvény értelmében nincs helye beszámításnak.

A tőketartalék átadásával kapcsolatos kereseti kérelmétől elállt, mivel a II.r. alperes felszámolás következtében időközben jogutód nélkül megszűnt, 2009. szeptember 28. napján törölték a cégnyilvántartásból.

Az I.r. alperes fellebbezésében a kereset elutasítását kérte. Kifejtette, hogy az opciós szerződések nem ütköznek a jóerkölcsbe, ezért nem semmisek. Hivatkozott az EBH 2007.1602. sz. elvi döntésre, mely szerint az opciós szerződésben a megjelölt vételárnak az eladó tartozásával azonos összegű meghatározása önmagában nem eredményezi a szerződés semmisségét. A megismételt eljárásban

beszerzett szakvélemény 103.000.000 Ft-ban állapította meg az ingatlan értékét 1996 januárjában. A felek a szerződésben elszámolási kötelezettséget írtak elő bizonyos feltételek bekövetkezte esetére. Így a szerződés valós áron kötött, elszámolási kötelezettség mellett.

Az ingóságok tekintetében előadta, hogy az ingók egy része selejtezésre került már 1998 augusztusában. A selejtezett tárgyak figyelmen kívül hagyásával csupán 26.293.000 Ft értékű az ingóságok értéke. Hangsúlyozta, hogy ezen érték sem reális, mivel a szakértők az eszközök megtekintése nélkül, csupán elméleti alapon, feltételezéssel, becsléssel állapították meg az értéket. A vételi jog kikötés együttesen, valamennyi ingóságra történt, ezért az egyenkénti értékelésük irreális értéket eredményez. Hivatkozott arra is, hogy a teljes ingó- és ingatlan vagyont 1997 márciusában 150 millió forintért nem sikerült értékesíteni, ezért 125 millió forintért hirdették újra.

Előadta, hogy 16 db, vételi joggal terhelt ingóságot a felperes értékesített, illetve leselejtezett, mielőtt az I.r. alperes élhetett volna vételi jogával. Ezen eszközöket a szakértő értékelte. Kérte csökkenteni az ingóvagyon tárgyak értékét a megjelölt összeggel. Arra az esetre, ha az ítéltábla nem fogadja el az ingóságok tekintetében a fellebbezési hivatkozást, kérte az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezését és szakértő kirendelését az ingóságok reális piaci értéke meghatározása érdekében.

Sérelmezte azt is, hogy a bíróság 1997. januártól kötelezte kamat fizetésére. Kifejtette, hogy a 2010. januárig fizetendő kamat mértéke önmagában 114.678.819 Ft. Hivatkozott az 1/2005 Polgári Jogegységi Határozatra, mely szerint az értékarányokban bekövetkezett változások következtében a felek méltányos érdekének az felel meg, ha a bíróság olyan helyzetet teremt, hogy az egyik fél sem kerüljön a másik rovására, vagy terhére aránytalanul kedvező, illetve méltánytalanul súlyosabb helyzetbe.

A felperes fellebbezésével kapcsolatos ellenkérelmében előadta, hogy **szakértő neve** könyvszakértőként nem az ingatlan forgalmi értékét állapította meg, csupán a könyvszerinti értékét, ezért a felperes fellebbezése alaptalan.

A II.r., III.r. és IV.r. alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Fővárosi Ítéltábla a rendelkezésre álló adatok alapján az alábbiakat állapította meg.

Az **szakértő** 4. ingatlanforgalmi szakértő az ingatlan 1997. januári forgalmi értékét 115.800.000 Ft-ban állapította meg.

Az 1997. január 17. napján felvett átadás-átvételi jegyzőkönyv tanúsága szerint az I.r. alperes az ingók vételárát esedékes követelések beszámításával megfizette. A vételi joggal érintett ingóságok közül 16 db-ot a felperes nem adott át az I.r. alperesnek, mert korábban értékesített, ill. leselejtezett. Ezen ingóságokat az igazságügyi szakértők együttesen 3.506.000 Ft-ra értékelték.

Mivel a felperes II.r. alperessel szembeni keresetétől elállt, az ítélet az ítéletet e tekintetben hatályon kívül helyezte és a pert megszüntette a Pp. 251.§ (2) bekezdése alapján.

A fellebbezések az alábbiak szerint részben alaposak.

A perben a fellebbezésekkel érintett 3 szerződést együtt vizsgálva:

A bírói gyakorlatban kialakult értelmezés szerint a jóerkölcs - polgári jogi értelemben - a társadalom általános értékítéletét, a magánautonómiának a társadalmi közmegegyezés által meghatározott korlátait, az általánosan elvárható magatartás zsinórmértékét fejezi ki. A szerződéses szabadság nem korlátlan, a törvény nem fogadja el érvényesnek azokat a szerződéseket, amelyek nyilvánvalóan sértik az általánosan kialakult erkölcsi normát. A Ptk. jogszabályi rangra emelte azt az erkölcsi normát, hogy a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megfelelően kell eljárni a polgári jogviszonyokban, és ez a szabály már a szerződéskötéskor is irányadó. Az üzleti életben a tisztességesen gondolkodó emberek értékrendje az a mérce, amely a jóerkölcs absztrakt fogalmának meghatározásánál irányadó [EBH 2003. 956]. Fentiek értelmében egy szerződés megfelelhet általában az adott szerződésre vonatkozó törvényi rendelkezéseknek, azaz általában törvényszerű, ezzel szemben azért minősül semmisnek, mert a hivatkozott erkölcsi normákat sérti.

A felperesi társaság 387 millió forint névértékű üzletrészét 1995. augusztus 21-én vásárolta meg 170 millió forint befektetéssel az és a vele konzorciumban levő személyek. A felperes a jelen perrel érintett szerződéseket a tulajdonosváltást követő 5 hónapon belül kötötte kapcsoló vállalkozásaival, illetve a tulajdonosokkal, közvetett tulajdonosokkal érintett társaságokkal: 1995. szeptember 29. napján a megbízási szerződést, 1996. január 5. napján a tőketartalék átadásáról szóló szerződést és 1996. január 19. napján a vételi jogot alapító szerződést. Ily módon másfél év alatt 101 millió forint + 41 millió forint vagyon került kivonásra a felperesi társaságból, valamint felperes - könyvekben 280 millió forint értéken feltüntetett - ingó és ingatlan vagyona 125 millió forint ellenértéken. Eközben a felperesnek átlagosan havi 103 millió forint árbevétele volt 121 millió forint költségráfordítás mellett, és az 1995. gazdasági évben 44 millió forint volt a veszteség, majd az 1996. gazdasági évben veszteségét 220 millió forinttal növelve, az - évet 265 millió forint veszteséggel zárta. **szakértő neve** szakértő szerint az 1996 januárjában kifizetett összegek (tőketartalék átadása, megbízási díj, egyéb számlák) a felperes pénzügyi helyzetének gyors rontását idézték elő.

A felperesi társaságból kivont vagyon a fentiek szerint kapcsoló vállalkozásokhoz, a tulajdonosokkal, közvetett tulajdonosokkal érintett társaságokhoz került, akik ráadásul - az I.r. alperes kivételével - szintén felszámolás alá kerültek. A felszámolás alá került társaságok hitelezői csak igen csekély mértékben, és jóval az esedékességet követően nyerhetnek kielégítést.

A tisztességesen gondolkodó emberek értékrendje nem fogadja el, hogy valamely társaság tulajdonosai a társaság vagyonát igen rövid idő alatt kivonják, a társaság

szerződésszerűen teljesítő hitelezőit figyelmen kívül hagyják, részükre kifizetést nem teljesítenek és ilyen módon azokat nehéz, vagy lehetetlen helyzetbe hozzák, esetleg felszámolásba kényszerítsék. Mindennek alapján a jelen perben érintett megbízási szerződés, tőketartalék átadására irányuló szerződés és a vételi jogot kikötő szerződések együttesen nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütköznek, ahogyan hatályon kívül helyező végzésében az ítéltábla már részletesen kifejtette. Azonban az alábbiak szerint a szerződéseket - melyekkel a felperes teljes vagyonát elvonták, liquiditását is rontották a 6 millió forint + áfa összegű, ellenszolgáltatás nélküli megbízási díj kifizetésével - külön-külön vizsgálva is megállapítható ez.

1. Az ítéltábla a korábbi végzésében a vételi jogot alapító szerződésről megállapította, hogy a tisztességesen gondolkodó emberek értékrendje által nem fogadható el, a társadalom erkölcsi rosszallását vonja maga után, ily módon nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközik és ezért semmis. Az ítéltábla a korábbi végzésében foglalt álláspontját továbbra is fenntartja.

Jelen perben a felperes által felvett 100 M Ft banki kölcsön - jelzálogszerződéssel lekötött - biztosítéka volt a felperes tulajdonában álló ingatlan, valamint az l.r. alperes készfizető kezesi kötelezettség vállalása is. A Ptk. 276. § (1) bekezdése értelmében a kötelezett helyett teljesítő kezesre száll a követelés az azt biztosító jogokkal együtt, így a jelzálogjog jogosultjának helyébe lép, követelését az ingatlan fedezetből kielégítheti. A felperes és l.r. alperes ezen biztos kielégítés ismeretében kötötte meg az opciós szerződést a felperes tulajdonában álló vagyontárgyakra olyan vételáron, amely szinte azonos volt az l.r. alperes által fizetett kölcsöntörlesztéssel (100 M Ft tőke + 1-2 havi kamat). A bírói gyakorlat szerint a hitelfedezeti célú opciós szerződés érvénytelen, ha a jogosult elszámolási kötelezettség, a vagyontárgy valóságos értékének számbavétele nélkül szerzi meg a fennálló követelése fejében a vagyontárgy tulajdonjogát. A felek által alkalmazott „többlepcsős” módszer eredményében azonos a hitelfedezeti opciós szerződéssel. Az ítéltábla megjegyzi, hogy az l.r. alperes által hivatkozott szerződésben írt korlátozott elszámolási kötelezettség, annak teljesítése nélkül, nem teszi érvényessé a szerződést.

Az ítéltábla azonban a korábbi végzésében nem csak a hitelfedezeti jellege miatt minősítette jóerkölcsbe ütközőnek a vételi jog kikötésére irányuló szerződést, hanem arra tekintettel is, hogy a felperes többségi tulajdonosa az l.r. alperesnek is tulajdonosa volt a szerződéskötés időpontjában, és **tag5** mindkét szerződő fél ügyvezetője volt, tehát mindkét fél helyzetét ismerte, és az üzleti döntésekre ráhatása volt. Ezen túlmenően az l.r. alperes akkor élt a vételi jogával (1997. január 8.), amikor a felperes már fizetéseképtelen volt, és egy hónapon belül felszámolási eljárást kezdeményezett önmaga ellen. Erre figyelemmel az igazságügyi ingatlanszakértői vélemény - mely szerint a piaci értékhez közeli értéken kötötték a szerződést a felek, - nem eredményezi a szerződés semmisségének átminősítését, hiszen a tulajdonosok azonossága, a fizetéseképtelenségi helyzet nem került megcáfolásra.

Ezen túlmenően a fentiekben kifejtettek szerint a három érintett szerződés vizsgálata során megállapítható, hogy a felperes tulajdonosai tudatosan kötöttek olyan szerződéseket a felperesi társaság megvásárlását követően, melyekkel

kivonták a felperes vagyonát Az opciós szerződés is e szerződések egyike, ezért ez okból is jóerkölcsbe ütközik.

Egy más létesítményhez nem hasonlítható ipari létesítmény forgalmi értékének meghatározása *10-12 esztendő távlatából - lebontott felépítmények mellett* - rendkívül körülményes. A szakértő összehasonlító módszert használt, vetítési alap a telek volt. A 62 éves átlag-életkorú felépítmény forgalmi értékét figyelmen kívül hagyta a 90%-os fizikai és funkcionális avulás miatt és arra figyelemmel, hogy a bontás költsége a kitermelhető anyag költségével közel azonos. Az ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében az elsőfokú eljárásban becsatolt szakértői vélemények elfogadhatatlanságát kifejtette. **szakértő neve** pedig nem ingatlanforgalmi, hanem könyvszakértő, aki az ingatlan értékét a könyvekben kimutatott érték alapján állapította meg. Ezért az elsőfokú bíróság helytállóan döntött, amikor az **szakértő4.** ingatlan szakértői véleményét elfogadta ítélezése alapjául. Azonban abban tévedett az elsőfokú bíróság, hogy az 1996 évi forgalmi értéken számolta el az ingatlant. Az adásvételi szerződés akkor jött létre, amikor az l.r. alperes - 1997. január 8. napján - élt vételi jogával, ezért az erre az időpontra megállapított 115.800.000 Ft az elszámolás alapja.

Az ingatlan már nincs az l.r. alperes tulajdonában ezért az eredeti állapot nem állítható helyre, csak az ellenérték visszafizetésére van lehetőség.

Az elsőfokú bíróság a vételi joggal érintett ingóságok forgalmi értékének megállapítására szakértőket rendelt ki. Az ingóságok már nem voltak megtekinthetők, a szakértők csupán a felek által megadott adatokból tudtak kiindulni. **szakértő5** szakértő az általa vizsgált ingóságok újkori beszerzési értékét csökkentette az amortizációval, és így állapította meg a szerződéskori forgalmi értéket. **szakértő6** szakértő szintén az eredeti beszerzési árból indult ki, és amortizációt, inflációt, műszaki és erkölcsi avulást figyelembe véve állapította meg a szerződéskori forgalmi értéket, feltételezve, hogy a vizsgált nagy berendezéseket a szakhatóság ellenőrizte.

Az l.r. alperes ezek vonatkozásában hangsúlyozta, hogy a szakértők által megállapított érték nem reális, mivel a szakértők az eszközök megtekintése nélkül, csupán elméleti alapon, feltételezéssel, becsléssel állapították meg az értéket. Ráadásul a vételi jog kikötés együttesen, valamennyi ingóságra történt, ezért az egyenkénti értékelésük irreálisabb értéket eredményez.

Az ítéltábla álláspontja szerint ingók értékelésével kapcsolatban egyértelműen az l.r. alperes teremtett olyan helyzetet, hogy a szakértők nem tudták az ingóságokat megtekinteni. Jelen per 2000. esztendőben indult. Az l.r. alperesnek legkésőbb ekkor lehetősége lett volna a még meglévő ingóságokat átadni a felperesnek, vagy bíróság által kirendelt szakértővel megvizsgáltatni a reális forgalmi értékük megállapítása érdekében. Azonban ezt nem tette, hanem az értékes ingóságokat a vásárlást követően szinte azonnal (2 hónapon belül) megkísérelte értékesíteni és a birtokában maradt ingóságok egy részét egy éven belül leselejtezte. A forgalmi érték megállapítása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a felperes a szakvéleményben megállapított értéktől eltérő áron értékesített néhány

vagyontárgyat. Mivel az ingóságok már nem tekinthetők meg, a szakértőknek nem volt lehetőségük más módon értékelni a vagyontárgyakat.

A szakértők az ingóságok összértékét 68.567.200 Ft-ban állapították meg. Azonban a felperes által nem vitatottan, 16 db, a szakértők által 3.506.000 Ft-ra értékelt ingóságot - az átadás-átvételi jegyzőkönyv tanúsága szerint - a felperes nem adott át az I.r. alperesnek, ezért az I.r. alperes birtokába került ingóságok összértéke - az át nem adott ingóságok értékével csökkentve - 65.061.200 Ft-ban vehető figyelembe.

Az ítéltábla megalapozatlannak tekintette az I.r. alperes ingó szakértő kirendelésére vonatkozó indítványát. Az I.r. alperes által alappal hivatkozottak - át nem adott ingóságok - tekintetében azonban az elsőfokú ítéletet felülbírált, és ezzel az összeggel a marasztalási összeget csökkentette. A már 10 éve húzódó perben az ítéltábla szükségtelennek tartja új ingó szakértő kirendelését. Az ingóságok hiányában az új szakértők is csak hasonló elméleti módon tudnának véleményt kialakítani. Az esetleges eltérés feloldására kirendelő szakértői intézet is csak elméleti alapon foglalhatja állást. Azonban mindez hónapokkal, vagy akár évekkel is elhúzhatná a per befejezését, és pontosabb értékelést a fentiek szerint nem eredményezne.

Az ingatlan fentiek alapján 115.800.000 Ft forgalmi értékű volt, az átadott ingóságok pedig 65.061.200 Ft-ot képviseltek. Összesen így 180.861.200 Ft értékű vagyont kapott az I.r. alperes. I.r. alperes 125.000.000 Ft összegben fizetett ellenértéket a felperesnek, részben a felperest terhelő banki kölcsön visszafizetésével, részben az „átadás-átvételi jegyzőkönyvben” írt, felperes által nem vitatott beszámítással. Ily módon 55.861.200 Ft fizetendő az I.r. alperes által. Ezért e vonatkozásban az ítéltábla megváltoztatta az elsőfokú ítéletet és az I.r. alperest terhelő marasztalás tőkeösszegét leszállította a fenti mértékre.

A felperes e vonatkozásban tévesen hivatkozott arra, hogy jelen perben az I.r. alperes által megfizetett vételár visszafizetésének nincsen helye, mert a felszámolás alatt álló felperessel szemben beszámításnak nincs helye. Jelen ügyben nem beszámítás, hanem - eredeti állapot helyreállíthatósága hiányában - elszámolás történik. A felperes nem képes a vételár visszafizetésére, ezért az elszámolás során csökkenteni kell az általa visszafizetendő összeggel a javára megítélendő összeget (Ptk. 237.§ (2) bekezdés).

A 1/2005 Polgári Jogegységi Határozat értelmében az értékarányokban bekövetkezett változások következtében a felek méltányos érdekének az felel meg, ha a bíróság olyan helyzetet teremt, hogy az egyik fél sem kerüljön a másik rovására, vagy terhére aránytalanul kedvező, illetve méltánytalanul súlyosabb helyzetbe.

Jelen perben az eredeti állapot helyreállítására azért nincs lehetőség, mert az I.r. alperes az ingatlant már néhány évvel a vásárlást követően értékesítette. Az ingatlanért kapott vételárat az I.r. alperes használja, forgatja, kamatoztatja. A szakértő az ingatlan piaci árát - az I.r. alperesre igen méltányosan - csupán telekárként állapította meg, figyelemmel az épületek 90%-os amortizáltságára.

Azonban az I.r. alperes a vételt követően még évekig használta, hasznosította a felépítményt, és ez számára jelentős bevételt, illetve megtakarítást eredményezett. Az ingóságok jelentős része húsipari technológiai berendezés volt, amelyet nem veszélyeztetett a technikai avulás, és amelyekben az anyagérték aránya rendkívül magas. Ezért, ha ezek az eszközök I.r. alperes birtokában meglennének, akkor ma is jelentős értéket képviselnének. Az I.r. alperes az ingóságokat használta, hasznosította, vagy eladta, és a haszon, a vételár az I.r. alperesnél jelentkezett, amit ő azonnal be tudott forgatni a gazdálkodásába.

A felperes 1997 nyara óta felszámolás alatt áll. Amennyiben a felperes felszámolója a felszámolás kezdetén értékesíthette volna ezeket az ingóságokat, a hitelezők igen gyorsan, jelentős mértékű kielégítést nyerhettek volna. Ezzel szemben, a per befejezését követően, a felszámolás kezdő időpontja után 13-14 évvel, és csupán részbeni kielégítést kapnak, mely az inflációt is figyelembe véve tört része a tényleges veszteségüknek.

Az I.r. alperes maga teremtett olyan helyzetet, hogy az eredeti állapot nem állítható helyre, ezért az ítéltábla álláspontja szerint nincs olyan méltánylást érdemlő helyzet, melyben az I.r. alperest terhelő kamat megfizetése mellőzhető.

3. A megbízási szerződést a felek 1995. szeptember 29. napján kötötték, egy hónappal a felperesi társaság megvásárlását követően. A szerződésben a III.r. alperes komplex termelési, kereskedelmi, pénzügyi, marketing és üzletvezetési szaktanácsadás nyújtására vállalkozott. A megbízási a felperes átfogó stratégiai jelentőségű ügyeire, témáira és szakmai területeire vonatkozott, különösen a megbízó piaci pozícióinak elemzésére, pénzügyi likviditásának kezelésére, fejlesztésére irányuló szaktanácsadásra, üzletvitelének fejlesztésére irányuló szaktanácsadásra, ezen túlmenően szerződés szerkesztésre, társasági iratok szerkesztésére, peres képviselőre terjedt ki. Ily módon a megbízási szerződés felperes valamennyi, irányítására, operatív vezetésére irányuló tevékenységét magában foglalta, ezen túlmenően kizárólag jogász által végezhető tevékenységekre is kiterjedt.

A gazdaság valamely ágában eredményt, sikert csak olyan vezető team tud elérni, melynek tagjai az adott gazdasági ágazatban jelentős szakmai tapasztalattal rendelkeznek. Egy társaság vezetésében a hozzáértés hiánya óhatatlanul a társaság helyzetének romlásához vezet. Felelős, hozzáértő vezetők részéről szaktanácsadóként is csak olyan társaság, személyek bízhatók meg, akik az adott gazdasági ágazatban nagy szakmai tapasztalatokat szereztek. Azonban, ha a vezetők nem rendelkeznek szakmai tapasztalattal, legalább a szakértőknek kell ilyen ismeretekkel rendelkezniük.

A felperes vezetőinek, tulajdonosainak, valamint a III.r. alperesnek, mint megbízottnak húsipari ismeretei nem voltak, III.r. alperes részéről a teljesítést olyan szakemberek végezték, akik húsipari ismeretekkel nem rendelkeztek. Fentiekén túl ezek a személyek a felperesi társaság közvetett tulajdonosai, ügyvezetői is voltak, tevékenységüket nem lehetett elhatárolni, mely feladatokat végeztek vezetőként, tulajdonosként illetve tanácsadóként. A szakértő megfogalmazása szerint „maguknak adtak tanácsot”.

Mindennek alapján megállapítható, hogy a megbízási szerződés a jóerkölcsbe ütközik, ezért a Ptk. 200.§ (2) bekezdése alapján semmis. E semmis szerződés alapján a megbízási szerződés sajátos jellege miatt az eredeti állapot nem állítható helyre, ezért a Ptk. 237.§-a értelmében elszámolásnak van helye. A felperes kifizetett a III.r. alperes részére 93.700.000 Ft megbízási díjat és 7.374.047 Ft késedelmi kamatot. Vizsgálandó, hogy a III.r. alperes teljesített-e, ha igen, milyen értékű szolgáltatást teljesített a felperes részére.

A megbízás nem eredménykötelem jellege nem azt jelenti, hogy a megbízottnak nem is kell törekedni az eredmény elérésére, csupán azt, hogyha a szerződés megfelelő szakértelemmel, igyekezettel, odaadással történő teljesítése ellenére nem a várt eredmény következik be, a megbízottat felelősség nem terheli.

A felperes gazdálkodására az 1995. augusztus 21. és 1997. június 12-e között eltelt időszakra vonatkozóan a könyvvizsgáló által hitelesített mérlegadatokon kívül más, teljes körű információ nem áll rendelkezésre. Az adóhatósági jelentésből, **szakértő neve és szakértő**3 igazságügyi szakértő véleményéből kétséget kizáróan megállapítható, hogy a megbízási szerződés teljesítésének igazolására alkalmas okirat a felperesnél nem lelhető fel. A III.r. alperes sem tudott ilyen iratokat csatolni. Nem volt fellelhető olyan szakértői előterjesztés, amely a felperes helyzetének javítása érdekében konkrét javaslatokat dolgozott volna ki, annak ellenére, hogy a szerződést - fogalmilag - nagyrészt csak írásban lehetett teljesíteni. Azonban az írásbani szaktanácsadáson túlmenő teljesítést is megfelelően dokumentálni kellett volna a másfél évig folyamatosan fennálló jogviszony tartama alatt, amikor a felperes a megbízási díjat szerződésszerűen megfizette. [A szakértő szerint **tag7** tevékenységére vonatkozó iratok a szakértő szerint utólag készültek; **tag5** tevékenységére vonatkozó anyagban az elvégzett munkákról jelentés, feljegyzés nem készült; **tag3** tevékenységére vonatkozó iratok szintén dátum és aláírás nélküliek, a statisztikai adatokból, összehasonlító elemzésekből nem tűnik ki, hogy a következtetések javaslat formájában a felperes vezetői részére átadásra kerültek-e; **tag2** tevékenységére vonatkozó iratokból nem állapítható meg, hogy a tevékenységet milyen minőségben végezte, mivel ügyvezetőként is eljár a felperes nevében.]

Az ítélet tábla továbbra is fenntartja, hogy az elsőfokú bíróság által meghallgatott valamennyi tanú érdekeltnek tekintendő, mivel részben a felperes ügyvezetői voltak, részben ők teljesítették a megbízást a III.r. alperes alkalmazottjaként, vagy megbízottjaként, részben a megbízás teljesítését igazolták a felperes részéről. Mindegyiküknek érdeke, hogy a bíróság valósnak tekintse a szerződés teljesítését akkor is, ha a teljesítésre vonatkozóan iratok nem lelhetők fel sem a felperesnél, sem a III.r. alperesnél. Az érdekelt tanúk vallomását okirat nem támasztja alá annak ellenére, hogy a megbízási szerződés tartama szerinti tevékenységek jelentős része fogalmilag is csak dokumentáltan teljesíthető: pl. fejlesztésre stb. irányuló szaktanácsadás, piaci pozíciók elemzése. A felek által rendelkezésre bocsátott iratok alapján dolgozó igazságügyi szakértő nem azt állapította meg, hogy a megbízott a szerződést teljesítette, csupán azt állapította meg, hogy a teljesítés

teljes egészében nem zárható ki, „történhetett tényleges munkavégzés”. Azonban a szakértő azt is hangsúlyozta - többek között -, hogy a szaktanácsadás keretében III.r. alperesnek fel kellett volna tártani, hogy 1995. augusztusa, a tulajdonos változás óta a felperes veszteséget halmoz fel; a cég helyzetének javítása érdekében konkrét javaslatokat kellett volna kidolgozni; meg kellett volna akadályozni a tartaléktőke átadását; a 100 M Ft kölcsön felvételét a készfizető kezesség vállalása nélkül kellett volna előterjeszteni. Ily módon a szakértők egyike sem állította a teljesítés megtörténtét, csupán nem zárták ki ennek lehetőségét.

Fentiek alapján a III.r. alperes, ill. a teljesítő személyek által becsatolt iratok nem voltak alkalmasak a teljesítés tényének bizonyítására. A perben csatolt teljesítés-igazolások sem tekintendők olyan bizonyítéknak, melyek a teljesítés tényét megalapoznák, mivel a teljesítést a felperes kétségbe vonta, és így a III.r. alperest terhelte a teljesítés tényének bizonyítása.

A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság az érdekelt tanúk vallomása alapján, a dokumentum hiányokat, a szakértői véleményben megállapítottakat figyelmen kívül hagyva, tévesen jutott arra a következtetésre, hogy III.r. alperes a megbízási szerződést teljesítette.

Az ítéltábla ezért a teljesítés hiányában kötelezte III.r. alperest az ellenszolgáltatás nélkül felvett megbízási díj visszafizetésére az elszámolás keretében.

Az ítéltábla a Pp. 78.§-a alapján kötelezte a feleket perköltség viselésére pervesztesség, pernyerés arányában annak figyelembe vételével, hogy a perben 2.500.000 Ft illeték feljegyzésére került sor (700.000 Ft elsőfokú eljárás illetéke, 2x900.000 Ft fellebbezési illeték a felperes oldalán), az I.r. alperes 900.000 Ft fellebbezési illetéket rótt le, ezen túlmenően az eljárásban 643.431 Ft szakértői díj merült fel (I.r. alperessel szembeni kereseti kérelem vonatkozásában: 123.489 Ft ingatlanszakértői díj, 41.910 Ft és 202.032 Ft ingó szakértői díj; III.r. alperessel szembeni kereseti kérelem vonatkozásában 276.000 Ft kölgazdász szakértői díj), melyet a felperes előlegezett. A felek oldalán felmerült ügyvédi munkadíjat megállapodás hiányában a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (3)-(5) bekezdésében foglaltak alkalmazásával mérlegeléssel állapított meg, amely tartalmazza az áfát is.

Budapest, 2010. február 4.

Botka Lászlóné dr. s.k.
a tanács elnöke

. Csányi Terézia Katalin s.k.
s.k.

előadó bíró

dr. Volein Anna

bíró

A kiadmány hitelül: